

# Z KRONIKY FARNOSTI TĚŠKOVICE

## LÉTA 1910 – 1939



Ještě před jubilejním rokem 1898 radil pustopolomský P. Josef Knaibl, aby Těškovičtí ustavili Jednotu pro zřízení duchovní správy. Tehdy Jan Lazecký, Libor Nohel a František Vřeský zašli do Mokřých Lazců k tamnímu faráři a poslanci Dr. Antonínu Grudovi, aby jim sestavil stanovy „Jednoty“. Slíbil, ale pro množství práce svůj slib nesplnil. Stal se mezitím farářem v Kateřinkách, činnost poslance ho zatěžovala a navíc mu zdraví příliš nesloužilo. Ale nepokročilo se také kvůli neshodám v obci. Tehdejší starosta Felix Rusek nebyl pro zřízení „Jednoty“. Tak jubilejní rok minul a nebylo dosaženo ničeho.

Už před rokem 1900 měly Těškovice svůj kostelík, byl jednoduchý, ale vyhovoval. Tím byla splněna první podmínka zřízení samostatné duchovní správy. K tomu však nedošlo. Takže těškovičtí nadále trpělivě docházeli do mateřského kostela v Pusté Polomi. Cesta byla dlouhá snad 8 kilometrů a stejná vzdálenost zpět, zvláště za zimního období – dokonale však prověřila náboženské přesvědčení v Těškovicích.

Také pro kněze byla cesta z Pusté Polomi obtížná. Pokud chtěli ve vesnici posílit umírajícího na cestu na věčnost, stávalo se, že kněz byl nucen slézt ze saní a brodit se hlubokým sněhem. Ani cesta do těškovické školy se nepovažovala za příjemnou procházku. Tehdy pan farář a děkan František Neisser nabízel těškovickým, aby se vyfařili. Okolnosti byly příznivé, hrabě Falkenhayn souhlasil a byl ochoten těškovickým pomoci, ale těškovičtí si ke své škodě netroufli. Časem čím dál tím více občanů Těškovic hledalo obživu ve Vítkovicích. Z práce přijížděli v sobotu v noci a ráno již měli být zase v kostele v Pusté Polomi?

Věc se pohnula až v roce 1900, kdy do Pusté Polomi nastoupil P. Richard Dostál. Napsal stanovy těškovické „Jednoty“. Ještě téhož roku na svátek Nejsvětější Trojice svolal schůzi a „**Jednotu pro zřízení duchovní správy v Těškovicích**“ založil. Měla 10 zakládajících členů, kteří platili příspěvek ve výši 1 koruny ročně. Předsedou „Jednoty“ byl zvolen pustopolomský farář Jan Šamárek, místopředsedou nadučitel v Těškovicích Jan Fuksík, pokladníkem Jan Lazecký. „Jednota“ také žádala o povolení ke sbírce, rozeslala žádosti o milodary a založila u c.k. spořitelny vlastní konto.

V roce 1900 měly Těškovice 823 obyvatel, z nich bylo 5 nekatolíků, a 107 domů. Kaple se nacházela na obecním pozemku, hřbitov byl zřízen na parcelách č. 830 a 831. Pro stavbu farní budovy daroval pozemek k dispozici hrabě ze Stollbergů. Žádost o vyfaření těškovice z farnosti Pustá Polom se ujal olomoucký advokát dr. František Stratil, který čeho se chopil, obratně a svědomitě prováděl. V dějinách obce Těškovice je zapsáno jeho jméno zlatým písmem. Mnoho rad udělil, mnoho napsal a spokojil se pouze s režijními výlohami. Budiž mu věčná památka.

Na schůzi občanstva, svolané na 15. prosince 1901, bylo oznámeno, že konzistoř v Olomouci a farní úřad v Pusté Polomi zřízení samostatné duchovní správy v Těškovicích podporují. Bylo však potřeba postavit faru (nákladem 10 000 korun) a zřídit hřbitov (nákladem 600 korun). Na dotaci kněze žádala konzistoř 35 000 korun. Tolik peněz však „Jednota“ neměla ani z příspěvků ani ze sbírek.

Obec mínila opatřit si na tento účel půjčku, což 98 přítomných těškovických občanů schválilo svými podpisy. Tak následujícího roku 26. ledna 1902 byl za účelem zřízení duchovní správy v Těškovicích vypůjčen obnos 32 000 korun. Dne 26. února 1902 vylo rozhodnuto vybudovat faru a přistavět u kostela chybějící sakristii. Koncem roku 1902 měla „Jednota“ nasbíráno 14 000 korun.



Hrabě Stolberg s rodinou



Patronát nad stavbou nové fary převzala majitelka panství Kyjovského, urozená paní Berta, hraběnka Stolbergová, a stvrdila dar pozemku pro stavbu fary v blízkosti kostela. Na schůzi konané 30. listopadu 1902 se obec Těškovice zavázala složit jistinu ve výši 35 000 korun nutnou pro vydržování kněze, placení kostelních zřízců a přistavění sakristie. Dne 8. března 1903 zaslal pan arcibiskup „Instrukce pro zřízení samostatné duchovní správy“ a sdělil, že souhlas k jejímu zřízení neodepře.

Farní kostel a farní budova mají býti udržovány na obecní útraty v dobrém stavu i s hospodářskými staveními a studnou. Hřbitov a jeho ohradu mají rovněž udržovat a v případě potřeby rozšířit. Kostelní potřeby – pokud kostelní příjmy nestačí –

je nutné pořídit na vlastní útraty, udržovat věčné světlo a zaplatit pomocníkům kostela: kostelníkovi za zvonění 40 K, měchošlapovi 8 K a varhaníkovi 100 K.

Téměř všichni občané Těškovic chtěli samostatnou duchovní správu. Přece se však někteří rozpakovali, obec byla celkem chudá a měla převzít velká břemena. Zároveň chápali, že mnoho ušetří, když nebudou muset chodit do vzdáleného kostela. Jejich obětavost byla ochotna k mnohým obětem. Hybnou silou byl mladý občan Jan Lazecký, který nelitoval času, peněz, žádná oběť mu nebyla těžkou, dodával důvěru občanům, když začali kolísat a poháněl věc kupředu.

Koncem roku 1903 bylo povoleno vyloučení obce z farního svazku s Pustou Polomí a zřízení samostatné duchovní správy. Tou dobou již byla fara postavena. Stavba přišla na 10 000 K, ale přišla by na mnohem více, kdyby občané bezplatně nepřispěli povozy, prací. Hrabě Bedřich Stolberg daroval dříví ze svých lesů.

Roku 1904 daroval kardinál, biskup vřatislavský Dr. Kopp těškovickým 2000 K, čímž se hluboce zapsal do srdcí a myslí občanů; laskavost a obětavost pana kardinála byla všeobecně známá. Kníže – arcibiskup olomoucký Dr. Theodor Kohn poslal 50 K, což těškovičtí nelibě nesli a farář se musel za biskupa omlouvat.

V polovině roku 1904 byl k veřejnému nahlédnutí vystaven revers o celkem třinácti bodech podepsaný starostou Františkem Lazeckým, radním Rudolfem Krazzem a členy výboru „Jednoty“, který obsahoval podmínky, za kterých může být samostatná duchovní správa v Těškovících ustanovena. Nebylo to všechno zcela jednoduché. Notář si stěžoval na nesrovnalosti jednotlivých parcel, pak zase na nesrovnalosti v gruntovních zápisech. Také že mapy byly zastaralé. Vše dal do pořádku zeměměřič Vilík z Bílovce. Konečně notář sepsal návrh kupní smlouvy na pozemky. Kromě toho měli Těškovičtí zaplatit 3405 K poplatku z převodu jmění, moc nadšení tím nebyli. Notář podal proti tomu rekurs s odůvodněním, že předepsání poplatků zakládá se na protizákonném náhledu.

Dne 23. května 1904 se Těškovičtí usnesli, že pobožnosti mají být konány v české řeči, protože úředním, jednotícím jazykem je jazyk český. Starostou v té době byl Jan Lazecký, zahradník v Těškovících, největší horlitel pro zřízení samostatné duchovní správy - největší a nejhouževnatější. Na sbírce kdesi i bičem dostal, ale vytrval.

Dne 22. června 1905 se měla natřít zpovědnice a kříž. Věc celkem nepatrná, ale ukazuje se, že Těškovičtí chtěli aspoň „pohledné“ věci, když si pro chudobu nemohli zjednat nové věci. Zpovědnice i skříně daroval farář Josef Knaibl z Pusté Polomi. Kazatelnu zdarma zhotovil rodák Adolf Lazecký. V závěru roku 1905 usilovali Těškovičtí o dosažení expozitury, protože nedoufali, že by brzy faráře dostali. Nebylo ještě dosti peněz.

Sakristie byla zvětšena. Marie Houšková ze Zábřehu darovala monstranci v ceně 1200 korun. Neznámá dobrotitelka z Lukavce darovala ciborium, Marie Vozáková sochy Božího Srdce Páně a Panny Marie. Sbírkou byla zakoupena krásná socha P. Marie Lurdské za 300 korun.





Farář v Hrabyni P. Jan Böhm, všeobecně ve Slezsku oblíbený, nechal ve svém kostele vybudovat mramorový oltář a starý dřevěný, pěkný gotický



oltář daroval Těškovicím. Budiž jemu vděčná památka, jakož i jiným dobrodincům chudé obce! V protokolu 22. dubna 1906 se Těškovští rozhodli postavit plot okolo farního a školního pozemku. C.k. poštovnímu ředitelství v Brně byla zaslána žádost o zřízení poštovní sběrný v Těškovicích, anebo o přespolního listonoše s denním spojením. S poštou to šlo ztěžka. Byla vyslána deputace na poštovní ředitelství v Brně, také k c.k. místrodzitelství v Brně a panu arcibiskupovi v Olomouci s tím, že měli zároveň podat žádost o cestu (silnici) z Výškovic do Těškovic, případně do Kyjovic. A v prosinci téhož roku byla vyslána deputace kvůli automobilovému spojení Opavy se Studénkou.

V roce 1907 se Těškovičtí dále pilně snažili o získání vlastní duchovní správy.

Prostředky byly získávány jen obtížně prostřednictvím sbírek a darů. Z té doby pochází

také záznam „Sociální demokracie zařala spáry i do zdejší obce“. Divné to nebylo, protože velká část mužů a zvláště chlapců pracovala a pracuje v různých závodech, nejvíce ve Vítkovicích. Učení sociální demokracie není příznivé katolické církvi, kostelům a kněžím. Dělníci slyšeli na schůzích, při práci a ve chvílích odpočinku různá hesla a názory, utvrzování v nich byli tiskem, což nemohlo na některých z nich zůstat bez vlivu. Nehorlili tedy zrovna pro zřízení duchovní správy.

C.k. místrodzitelství v Brně požádali Těškovičtí o povolení konat sbírky po Moravě, což jim bylo povoleno výnosem ze dne 30.5. 1907, a to od 15. června do 15. září 1907. Těškovičtí vyslali osvědčené sběratele Floriana Hoše a Valentina Vajdu, muže poctivé a rozvážné. Výnos sbírek byl značný. V povolené době bylo na Moravě nasbíráno 2082 korun a 20 haléřů.

K tomu se váže následující příhoda, jak ji zaznamenal pisatel Pamětní knihy farnosti Těškovic od roku 1910“ P. Antonín Ryšavý: „*Když Valentin Vajda sbíral též v rodné obci jeho, matička pisatele, nemajíc právě zbytkem doma peněz, chtěla přispěti menší částkou. Sestra pisatele pravila: Přispějte, matičko, dle možnosti, kdož ví, nebude-li třeba nás Antonín jednou v Těškovicích farářem.*“ Netušila tehdy, že se to vyplní, jako to netušil ani pisatel, který v té době byl kaplanem v Oseku a o Těškovicích vůbec nevěděl.

Blížil se jubilejní rok 1908. V říši připravovaly se různé oslavy 60 leté vlády dobrého, staříčkého mocnáře. Toho Těškovičtí využili a vyhlásili: „...*aby za příčinou jubilea 60letého panování Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa zřízena byla samostatná fara v obci Těškovicích.*“ Slavný obecní výbor ráčil se usnísti: „*Budiž ještě letošního roku vše obstaráno, by ke zřízení samostatné fary v Těškovicích za příčinou jubilea 60letého oslavného vladaření Jeho Veličenstva a krále Františka Josefa 1. v roce 1908 došlo. Fara, nově zřízena v obci Těškovicích, budiž tedy jubilejní a nadace pro kněze věnována budiž pod názvem Jubilejní nadace císaře Františka Josefa 1. na zřízení fary v Těškovicích.*“



Konrad Kupka

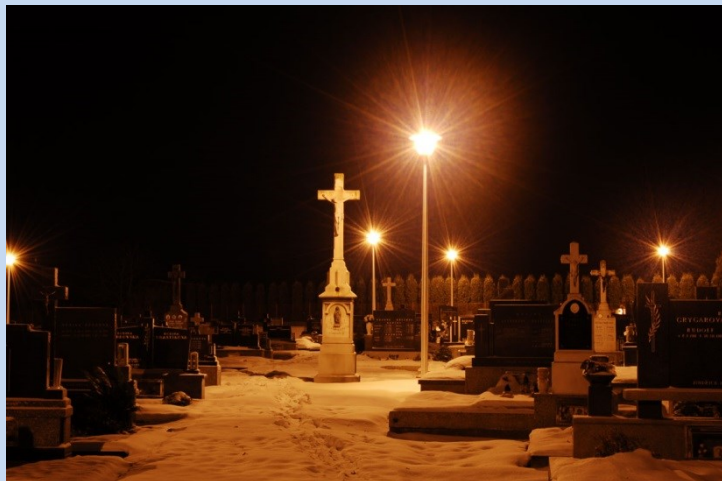
Dne 1. března 1908 se obecní výbor usnesl na výstavbě silnice k Výškovicím. Silnic bylo třeba. Nebylo dosud na žádnou stranu z Těškovic cesty. To ovšem nebylo hned. V červnu nejprve opravili Těškovičtí most „U Volného“, vyčistili a opravili studnu „Podlípku“ a opravili školní budovu. V srpnu vybavili školu novými patentními lavicemi s překlápovací deskou, dali nová okna, nové dveře, novou dlažbu na dlouhou chodbu. Ani na silnici nezapomněli, vyslali v té záležitosti deputaci k zemskému výboru.

Těškovičtí spěchali s dokončením fary, protože jim byla přislíbena exposita. K tomu došlo před svátkem Všech svatých roku 1907. Těškovice měly svého kněze, ovšem zatím pouze expositu. Stal se jím P. Konrad Kupka, farář na odpočinku, narozený v roce 1859 ve Vlaštovičkách. Byl beneficiátem v Horních Rakousích, pro churavost musel však na odpočinek, který mínil trávit jako exposita v Těškovicích.

Fara byla posvěcena v neděli o svátku Všech svatých. Hned pak se exposita ujal své práce v duchovní správě, horlivě a znamenitě kázal, ale nebylo mu dlouho dopřáno v Těškovicích působit. Místnosti nebyly ještě dost vyschlé, což zhoršovalo jeho chorobu – revmatismus, takže se brzy vzdal svého místa a odešel v druhé polovině prosince na odpočinek do Litultovic.

Dne 21. prosince 1907 se přistěhoval nový exposita P. Antonín Ryšavý, dosavadní kaplan v Oseku u Lipníka. Narodil se v roce 1868 v Krnově a na kněze byl vysvěcen v roce 1893. Těškovičtí jej přijali přátelsky, jako jeho předchůdce. Snad se obávali, aby jim brzy neodešel. Exposita přišel s dobrou vůlí a chutí k práci a Těškovští mu svou ochotou práci usnadňovali.

## ZŘÍZENÍ HŘBITOVA V TĚŠKOVICÍCH



Hřbitov v Těškovících

Těškovický hřbitov je postaven na parcele č. 830. Kostnice s kamenným křížem se nachází uprostřed, kříž je ohrazen dřevěným tyčkovým plotem. Hrobníka platí obec. Už v době, kdy Těškovičtí začali pomýšlet na samostatnou duchovní správu, museli pamatovat také na zřízení hřbitova. Obtíže s pohřby byly v zimním období nesmírné. Silnice k farní osadě nebylo. Pohřební průvody se braly lesem, který se táhne po celé délce mezi Těškovcemi a Pustou Polomí. To by sice nebylo v zimě zlé, kdyby nebylo kopců. Starší sousedé vypravovali, že rakev přivazovali provazy k povozům. Někdy se stalo, že se rakev smekla z vozu na zem.

Jaký to byl pohled, dá se domyslit. A výlohy byly rovněž nemalé. Už v roce 1901 jednali Těškovičtí ohledně zřízení hřbitova na

lesním úradě v Pusté Polomi. Následujícího roku byla vyhlédnuta dvě místa, jedno na roli Františka Krystýna za obcí „na Horečce“ a u Boží muky „na Klíncích“. Hřbitov měl připadnout do majetku farního kostela v Těškovících. Rozpočet na jeho zřízení byl vyhotoven na 2572 korun. V únoru roku 1902 koupili potřebný pozemek o výměře 345 čtverečních sáhů. Pan František Francek se zavázal postavit uprostřed nového hřbitova kamenný kříž, dovoz kříže na místo hradila obec. Byl také zakoupen další pozemek od výměnkáře Františka Vavrečky (č. 48) o výměře 149 čtverečních sáhů za 80 korun. Hřbitov byl zřízen na parcelách č. 830 a 831 ve výměře 494 čtverečních sáhů. Bylo rovněž rozhodnuto o stavbě umrlčí komory.

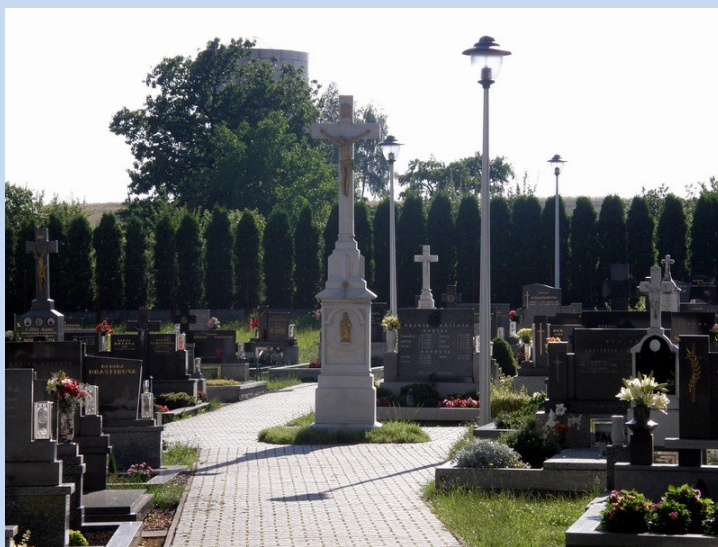
Aby mohl být hřbitov posvěcený, jak si Těškovští přáli, musel být připsán v majetek kaple, potažmo budoucího kostela. A protože od farního duchovenstva nemohli žádat, aby jim kněží chodili pěšky do Těškovic mrtvé pochovávat, rozhodli se zřídit povoz pro kněze k pohřbu obecních chudých. Správu hřbitova měl vést hřbitovní výbor. Za hrobaře byl vybrán Florian Hoš, domkař z č. 20 v Těškovících.

Nový hřbitov byl posvěcen 26. října 1902. Obec se zavázala, že kněžím z Pusté Polomi bude ke každému pohřbu povoz poskytnut. Dne 31. října 1902 byl pochován první zemřelý na těškovském hřbitově. Byl to Josef Benkovský, chalupník z č. 75.

Dle plánu schváleného c. k. okresním hejtmánstvím měl hřbitov oddělení pro katolíky, dospělé a děti, oddělení pro nekatolíky, sebevraždy a nekřtěňátka.

Při vchodu na hřbitov stával dříve dřevěný kříž. Ten měla obec za povinnost udržovat a en, nahradit novým, pokud by byl zničen. Když obec hřbitov zřizovala, byl namísto dřevěného kříže před hřbitovem postaven na hřbitově velký, pěkný kamenný kříž.

V roce 1904 stálo zakoupení zvláštního místa pro hrob 10 zlatých pro dospělého, za místo pro dítě 10 korun. Od cizích dospělých 4 koruny, od dítek 2 koruny.



Hřbitov v Těškovících

## ZŘÍZENÍ SAMOSTATNÉ DUCHOVNÍ SPRÁVY

Těškovičtí chtěli mít všechno, co se týkalo zřízení samostatné duchovní správy, hotovo do 2. prosince 1908, aby koncem jubilejního roku mohli mít svého faráře. V roce 1908 se konala generální vizitace hradeckého děkana. I když Těškovice dosud neměly samostatnou faru, pouze expositu, prosili věřící, aby nejdůstojnější pan arcibiskup Dr. František Bauer se v Těškovicích alespoň zastavil, který to přislíbil. Těškovický obecní výbor se 3. května 1908 usnesl



Kardinál František Bauer

připravit uvítání Jeho Eminence dr. Bauera. Ten 19. května 1908 přijel do ověněných a ozdobených Těškovíc.

U slavobrány kostela jej jménem obce přivítal starosta. Nejdůstojnější visitátor vešel do kostela, kde exposita z jeho nařízení udělil monstranci svátostné požehnání. Kostel vyličený a vyzdobený se mu líbil, ale zdál se mu malý a pak dřevěný strop se mu nezamlouval. Exposity se tázal, zda-li konává májovou pobožnost. Odpověděl kladně. Pan arcibiskup si prohlédl také faru a odjel přes Kyjovice do Pusté Polomi.

Pan arcibiskup se zapsal svou vlídností a lidumilností do srdcí všech, kteří s ním přišli do styku. Na nocleh jel do zámku do Kyjovic. S vizitací byl arcibiskup spokojen a děkoval kněžím, že v obtížném horském kraji své povinnosti svědomitě plní.

V roce 1908 bylo mnoho nového pro kostel koupeno. Postaven byl nový boční oltář, byl zhotoven na způsob jeskyně lurdské a do něho postavena socha P. Marie Lurdské. Oltář je tak zařízen, že slouží také jako Boží hrob. Zhotovil jej řezbář v Bílovci pan Musil. Peníze dala dobrotitelka. Cena oltáře činila 400 korun. Křtitelnici zhotovil sochař a řezbář, muž velmi dovedný. Křtitelnice je z mramoru a stála 350 korun. Zaplatil ji pan Josef Řeháček. Ten také koupil baldachýn v ceně 240 korun. Robert Navrátil koupil bílý pluviál za 170 korun. Bylo také zakoupeno 10 svícňů v ceně 315 korun.



Pius X.

Dne 16. listopadu 1908 slavil Sv. otec Pius X. 50. jubileum svého kněžství. Slavil je ve stáří 73 let, ale ještě svěží a čilý. Jeho činný život, skromná a vždy jednoduchá strava a pevná tělesná konstrukce to umožnily. V Římě účastnilo se oslavy 28 kardinálů, 50 arcibiskupů, 280 biskupů, vyslanectví různých říší atd. Plesal Řím, jásal celý svět. Papež, který sám co kaplan začínal - pravý duchovní správce. Muž z lidu! Bůh ho žehnej a zachovej.

Dne 2. prosince 1908 se konala šedesátiletá oslava vladařského jubilea Jeho veličenstva. Co tu bylo starostí v mnohojazyčné říši. Co zármutku v rodině! Císařovna byla úkladně zavražděna. Korunní princ Rudolf spáchal sebevraždu. Staříčkému mocnáře však provází láska a úcta poddaných.

V roce 1909 čekalo Těškovice množství práce. Bylo potřeba opravit věž, zaopatřit varhany, komisi bylo třeba zajistit, jestli kostel vystačí a vyhovuje, zvláště dřevěný strop, nehrozí-li nebezpečí. Listiny byly opatřeny, věž opravena, varhany zakoupeny z prozatímního kostela v Mariánských Horách. Také o čištění kostela bylo postaráno. Protože chór nevyhovoval, bylo rozhodnuto pořídit nový, širší, aby více mužů a jinochů mohlo na něm místi místo. Protože kostelík byl malý, aby schody nepřekážely, bylo rozhodnuto přistavět vchod zvenčí. Lidé obětavě přispívali. Tak posléze mohla být uvedena „**Základní a dotační listina**“, čímž 30. května bylo povoleno vyloučení politické obce Těškovice z farního svazku pustopolomského a zřízení samostatné katolické duchovní správy pro katolické osadníky této obce.

## FARNÍ BUDOVA

Farní budova byla postavena z příspěvků, které od dobrodinců kostela sebrala „**Jednota pro zřízení samostatné duchovní správy v Těškovicích**“. Stojí na mírném svahu, několik kroků od kostela a školy. Má dva vchody, hlavní od kostela a vedlejší od severu ze dvora. Byt farářův se skládá ze dvou světlých a zdravých světnic, obrácených k jihu, částečně k východu. Byt pro hospodyně je na východní straně. Kuchyně je obrácená k severu, vedle ní je malá spížárna. Na druhé straně chodby je světnice pro hosty. Budova má sklep, také cihlami dlážděnou půdu. Naproti hlavním dveřím na druhé straně jsou dveře k záchodu, ke chlévu a na dvůr. Kolem celé fary je zahrada. Vedle farské zahrady je školní zahrada, ve které stojí studna, z ní má farář právo brát vodu.





Nově zřízená římskokatolická fara v Těškovících byla pod patronátem vlastníka panství kyjovského, v politickém okrese bíloveckém, Bedřicha, hraběte Stollberga.

Roku 1910 měly Těškovice definitivně zřízenou samostatnou duchovní správu. Dne 13. února vzal obecní úřad na vědomí, že nová fara bude definitivně obsazena. Obec se chystala slavit instalaci svého prvního faráře. V čase Velikonoc přijel na výpomoc kněz kapucinského řádu P. Method Frank. Rád do Těškovíc jezdil a Těškovičti ho rádi vítali.

Instalace nového faráře se uskutečnila 22. května 1910. Stal se jím dosavadní exposita Antonín Ryšavý. Byl prezentován urozeným patronem těškovské fary Bedřichem Stollbergem a ustanoven nejdůstojnějším knížetem arcibiskupem Františkem Bauerem. Dne 27. dubna 1910 se stal farářem v Těškovících. Instalaci vykonal viceděkan Tomáš Klein z Hradce u Opavy. Vše se odehrálo za přítomnosti kněží, starosty Jana Lazeckého a všech občanů Těškovíc. Z příbuzných faráře byl přítomen František Ryšavý, rolník a starosta z Libuše na Moravě. Druhého dne po instalaci vykonal pan viceděkan kanovnickou vizitaci.

Dne 19. října 1910 se konaly oslavy 80 let Jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa v kostele i ve škole. Farníci byli vyzváni k modlitbě za staříckého mocnáře.

V roce 1911 se obec rozrostla a kostelík začal být malý. Bylo potřeba pomýšlet na jeho rozšíření. Bylo tedy ustanoveno zřídit „**Jednotu pro rozšíření farního kostela v Těškovících**“. Bylo zapotřebí oltářního kamene, protože ve farnosti se měla konat od 29. října do 6. listopadu sv. misie. Dřevo na misijní kříž daroval urozený patron Bedřich Stollberg a se svou se chotí účastnil průvodu.



František Ferdinand d'Este

Dne 21. října proběhl sňatek arcivévodky Karla Františka, dědice habsburské koruny – a zachová-li ho Bůh při životě, bude jednou našim císařem. Jeho manželkou se stala arcikněžna Zita z rodu Bourbon-Parma. Novomanželé si zvolili za pobyt Brandýs v Čechách. Přicházejí mezi lid, navštěvují nejstarší poutní místo v Čechách a jsou lidu velmi oblíbeni.

V listopadu jmenoval papež Pius X. našeho pana arcibiskupa Dr. Františka Bauera kardinálem. Dne 28. srpna se slavil sňatek urozeného patrona, Bedřicha, hraběte Stolberg-Stolbergu. Manželku si přivezl z daleka z Vestfálska – Antonii baronesu Londsbergovu. Bůh jim žehnej!

Rok 1912 byl předsedou „Jednoty“ zvolen farář Antonín Ryšavý. Spolek měl na hotovosti 522 korun, k Jednotě se přihlásilo 52 členů.

Dne 16. července 1912 byla se souhlasem kardinála Dr. Fr. Bauera zřízena „**Mariánská družina dívek a žen v Těškovících**“. Čekatelek bylo 41. Ve farnosti bylo také zřízeno „**Sdružení venkovské omladiny na Moravě a ve Slezsku**“. Faráři tím ovšem notně přibýlo práce. Okresní hejtmán v Bílovci utvoření skupiny a „Jednoty“ nezakázal, ale kostel prý je dostačující, rozšíření prý není potřeba.

Od 12. do 15. září 1912 se konal ve Vídni XXIII. eucharistický sjezd. Byla to velká sláva. Císařský dvůr rozvinul největší nádheru. Stařícký císař i následník trůnu se zúčastnili průvodu, vyznavše tak veřejně svou víru. Z Těškovíc se slavnosti nikdo neúčastnil, i tak byla farnost obdarována mnoha dary. Eucharistický sjezd byl v Těškovících oslaven vystavením Nejsvětější Svátosti, průvodem po vesnici a kázáním o Božím Srdci Páně, mší Te Deum a svatým požehnáním.

Roku 1913 dne 20. ledna byla sloužena mše sv. za těškovické záložníky, kteří stáli v Haliči nebo na jihu. Dejž Bůh, aby mračno, které hrozí válkou, bylo zažehnáno. Dne 1. února 1913 byla podána žádost o obnovu sv. misie, která se konala ve dnech 22.- 28. března 1913. 20. června 1913 bylo v těškovickém kostele oslaveno 50 leté jubileum arcipastýře kardinála Dr. Františka Bauera.

Dne 4. září 1913 se konalo komisielní řízení ohledně rozšíření kostela. Komise kvůli stísněnosti místa namísto rozšíření navrhla přístavbu. Pak také aby byl postaven úplně nový kostel, a sice čelem od silnice, presbytářem k farní budově. Farní zahrada tím sice velmi utrpěla, ale farář neprotestoval.

Nadcházející rok 1914 se nesl v duchu války. Národ je roztržštěn v mnoho stran a boj mezi nimi neustává, spíše se přiostrňuje. Daleko to nepřivedeme, pokud se nenaučíme svornosti. Chybí i v malém. Ani ve zdejší obci není úplná. Ubývá křesťanské lásky, a ta je tmelem zdiva.

Dne 10. března 1914 bylo konáno requiem a modlitby za zemřelého Dr. Koppa, knížete biskupa vratislavského, který byl Těškovicem štědrým dobrodincem. Daroval 2000 korun na zřízení samostatné duchovní správy.

V květnu konali mužové a jinoši pouť do Hrabyně, přes 150 jich bylo z Těškovic. V červnu účastnili se slezské pouti na svatý Hostýn a Velehrad, jezdívají každoročně.

## VYPUKNUTÍ 1. SVĚTOVÉ VÁLKY



František Ferdinand  
s manželkou Žofií a dětmi

Hroznou zprávu zaslalo 30. června c. k. okresní hejtmanství v Bílovci. Oznamovalo zavraždění následníka trůnu - Jeho císařskou a královskou výsost arcivévodu Františka Ferdinanda d'Este a jeho choti Žofie z Hohenbergu. Vláda nařídila vyvěšení praporů a zastavení všech zábav. Konzistoř nařídila vyzvánění a slavné requiem. Během zábavy ve Skřípově tam s tou zprávou přiběhl celý rozrušen nadlesní. Přítomný vojenský lékař dr. Binar, skřípovský rodák vypravoval, že mezi Srby nebylo již poslední čas k vydržení. Srbové v Mostaru si počínali zpupně.

Následník trůnu se účastnil velkých manévřů v Bosně. Dne 28. června vjel se svou chotí do Sarajeva. Na cestě k radnici byla vržena na automobil typografem Trebinje Cabrinovičem puma, ale následník trůnu rukou ji odrazil, puma vybuchla na dlažbě, poškodila následující automobil, zranila těžce podplukovníka Merizzioho a četní jiné osoby na ulici. Následník trůnu kázal jeti do nemocnice. Na rohu ulice Františka Josefa a Rudolfovy musel jeti automobil v zatáčce pomaleji a těsně při chodníku obecnstvem hustě obsazeným. Toho využil druhý útočník – Gavrilo Princip, žák VIII. třídy, a vypálil dvě rány z revolveru. Jednou zasáhl vévodkyni do života, druhou následníka do krku. Oba zranění padli v bezvědomí. Poslední slova následníkovy, než ztratil vědomí, byla: „Žofičko, zůstaň naživu – pro naše děti.“ Zranění byli rychle dopraveni do vládního paláce, lékaři mohli však konstatovat již jen smrt. Následník trůnu byl přítelem jihoslovaniů. Chtěl mít Rakousko spokojené a mocné. To mu však vzbudilo nenávist těch, kteří by byli nejraději viděli zkázu Rakouska.

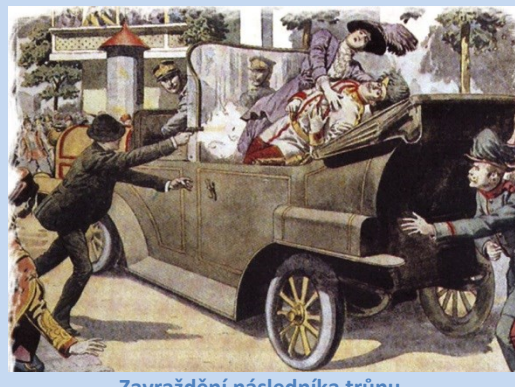
Zavražděný následník trůnu se narodil v roce 1863 ve Štýrském Hradci. Otcem jeho byl arcivévoda Ludvík, bratr císaře pána. Nějaký čas byl následník v Praze. Královský hrad pražský hostil ho co plukovníka. Byl přítelem Čechů. Nebyl by ovšem splnil všechny tužby národa, protože chtěl Velké Rakousko, ale jistě by byl Čechům mnoho prospěl.

Roku 1900 byl oddán v Zákupcích se Žofií, hraběnkou Chotkovou, které Jeho Veličenstvo císař František Josef I. udělil titul kněžny, později titul vévodkyně z Hohenbergu.

Se svou manželkou měl již v té době tři děti – Žofií – 13 let, Maxmilianu – 11 let a Arnošta – 9 let. Dítky ovšem jsou vyloučeny z nástupnictví, protože matka jejich byla pouze hraběnkou. Manželství bylo velmi šťastné. Následník trůnu žil pro svou rodinu a dítky byly jeho radostí. Následníkem trůnu se stal arcivévoda Karel František, nejstarší syn arcivévodky Oty, bratra zavražděného. Nový následník se narodil 17. srpna 1887. V letech 1907 a 1908 sídlil v Praze. V říjnu 1911 uzavřel sňatek s princeznou Zitou z Parmy. Manželství jejich jest dosud požehnáno 2 dítkami.

Vražda následníka trůnu Františka Ferdinanda dolehla těžce na staříckého císaře Františka Josefa I. Hrozná zpráva způsobila v celé říši jako puma. Na všech stranách, od všech evropských dvorů přicházely projevy smutku a soustrasti. Zdejší farníci odsuzovali ostrými slovy vraždu, litovali zavražděných a modlili se za ně při slavných requiích, které byly slouženy 4. července.

Rakousko dalo Srbsku podmínky dosti těžké, ale Srbové by přijali návrhy Rakouské, kdyby z Ruska nebyl došel telegram: „Nepovolit! Rusové jsou s vámi!“ Srbové se začali vykrucovat. Rakousko odvolalo svého vyslance a vyhlásilo Srbsku válku. Rusové se skutečně postavili za Srby.



Zavraždění následníka trůnu



Listy v Německu psaly, že dojde k válce mezi Germánstvem a Slovanstvem. Francie a Anglie zbrojily. Itálie k všeobecnému překvapení vyhlásila neutralitu. Mraky se dávno stahovaly, vražda v Sarajevu byla bleskem, po němž udeřilo. Začalo hrozné zápolení – světová válka.



**Zákopová válka**

bojišti byl těžce raněn Josef Sedlák, zdejší chalupník. Na severním bojišti byl raněn Antonín Kupka, svobodný, stolař. Richard Dluhoš, chalupník, padl 23. října v Rusku. Josef Lazecký, svobodný, se postrádá. Josef Sochorek, svobodný, zemřel 3. prosince ve vojenské nemocnici. Lehce raněných jest více. Mrtev je prý také Josef Vavro. O vojínů jdoucích na vojnu bylo pečováno na stanicích. Z Těšovic byli dvakrát vysláni zástupci do Studénky s různými zásobami. Ruka Boží dolehla těžce na nás. Mysl i srdce mnohých se proti tomu vzpírají. Čas života – doba zkoušky. Život: boj za dosažení věčných statků.

Světová válka trvá nadále. Mnozí čekali, že bude brzy po ní. Zápolení ohromných mas s tak moderními prostředky není prý dlouho možné. Předpovědi se – bohužel – nesplňují. Němci pronikli rychle do Francie. Zdálo se, že válka bude skončena, protože Rusové by nebyli spojeným silám odolali. Došlo však k hroznému bitvě na Marň. Francouzský maršálek Joffre vrhl Němce nazpět a nastala válka poziciční, která se může vléci dlouho.

Naše vojska zápolila s Rusy. Naši a němečtí vojevůdci se domnívali, že ruská armáda není připravena, že tedy stačí rakouské vojsko samo na zadržení Rusů. Krasnik, Lublín, Lvov poučily je o jiném. Nejhuře bylo, když vojska naše zatlačena byla až ke Krakovu, německá k Toruni.

Naši lidé v Těškovících zůstali celkem dost klidní. Že i naše ztráty byly značné, rozumí se samo sebou. I z Těšovic mnoho starých domobranců do 50 let a mladíci od 18 let museli na vojnu.



**Vojáci v zákopech**



**Památník bitvy u Verdunu**

Z farníků padli: František Bzonek, hostinský v Těškovících, padl 9. ledna 1915 u Wojnic, okres Tarnów; Bohumil Sýkora, svobodný, zemřel 24. dubna v nemocnici Szatmar v Uhrách; Jan Juchelka, dělník, padl 21. května; Šimon Sedlák, zedník, padl 25. května u Skokovce v Polsku; Antonín Luzar, horník, padl 7. srpna u Malého Stanislavova; František Kupka, svobodný, tesař, padl 20. listopadu na jižní frontě útržkem pumy y aeroplánu; František Nemyňář, hostinský na Mariánských Horách, zraněn těžce na hlavě, zemřel 17. listopadu, převezen do Těšovic a zde byl pochován; Josef Vavro, dělník.

Mnoho farníků bylo raněno, leželi těžce nemocní ve špitálech a někteří byli zajati. Těžce raněn byl František Hoza na ruském bojišti, ale uzdravil se. Postrádání jsou Josef Juchelka od bitvy u Górlice, Karel Lazecký od září 1915, byli ve strašných bojích. Žijí? Vdovy a sirotci truchlí o své živitele, rodiče pláčou o své syny.

Válka píše krví své dějiny. Stát stará se o rodiny vojínů podporou, která se vyplácí jejich manželkám a dítkám, resp. rodičům a příbuzným. Podpora však je celkem malá.

Obec se chystala použít ruských zajatců ke stavbě silnice. Zajatce by byla sice obdržela, ale sešlo z toho pro nedostatek peněz. Silnice do Kyjovic bude dále pouze touhou.

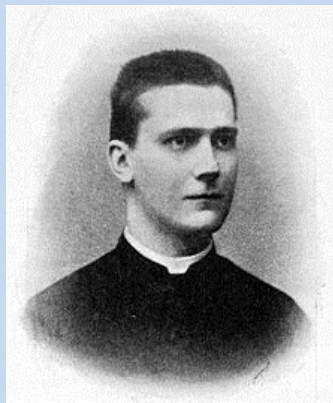


Dne 25. listopadu 1915 zemřel pan kardinál Dr. František Saleský Bauer. Narodil se 26. ledna 1841 v Hrachovci u Valašského Meziříčí jako syn mlynářské rodiny. Na kněze byl vysvěcen v roce 1863. Byl kaplanem, pak adjunktem bohoslovecké fakulty v Olomouci, roku 1877 profesorem bohosloví v Praze. Roku 1882 byl jmenován biskupem v Brně, diecézi spravoval 22 let. Dne 18. června 1904 se stal arcibiskupem v Olomouci a roku 1911 kardinálem. Byl mužem učeným, ve vykonávání povinností svých svědomitým. Lnul upřímně k českému lidu a pro svou milou povahu byl oblíben u kněžstva i u lidu.

Válčilo se po celý rok 1916. Kdo by se toho nadál, když válka začala? Na západním bojišti probíhaly strašné boje u Verdunu a na Sommě. Rok míjel ve znamení soupisů obilovin, píce, dobytka a všeho možného. Kostelům byly odebírány zvony, měly sloužit jako kanóny. Náš malý zvon zůstal zachován. Chléb a mouka byly na lístky – chleбенky. Papírů bylo, či vlastně ani toho nebylo dost, ale chybělo šatstvo. Když se zavedly maximální ceny, obyčejné zboží zmizelo. Chamtivost lidská kvetla, lichváři slavili orgie. Největší bídou bylo šatstvo. Hejtmanství vyzvalo farní úřady, aby podporovaly sbírání kopřiv. Přiložena byla pravidla a poučení. Potrvá-li válka, budeme chodit v kopřivách.

Čaj byl nahrazován jahodovým, malinovým a ostružinovým listím. Školní dívky zdejší mnoho „čaje“ nasbíraly. I na hadry došlo. Abychom se naučili šetřit petroleje, byl zaveden letní čas. Naučilo nás tomu Německo, které náš petrolej potřebuje pro své ponorky. Byly zavedeny bezmasé dny v týdnu – úterý a pátek. Mouka byla odměřována na deka. Žaludku prý stačí na den 200 gramů. Zle je i s omastkem. Omastku není, jen za veliké peníze. Kilo másla stojí 8 korun, cukru je ¼ kg na měsíc na osobu.

Kde je hospodářství, byt malé, lidé s podporou vystačí. Kde mají větší hospodářství, šetrné hospodyně docela ukládají peníze. Kněží dostali drahotní přídatvek. Zdejší farář, nejchudší v děkanátu, dostal 400 korun, někteří po 100, 200 korunách.



Lev Skrbenský z Hříště

Dne 29. června 1916 oznamuje konzistoř příchod nového arcibiskupa. Nástupce Dr. Fr. Bauera se stal dosavadní arcibiskup v Praze Jeho Eminence kardinál Leo, svobodný pán Skrbenský z Hříště. Do Olomouce přijel 1. července a v neděli na to byl nastolen. Narodil se v roce 1863 v Hukovicích u Příbora a pocházel ze starého moravského šlechtického rodu. Po bohoslovných studiích se stal kaplanem v Uherském Ostrohu, v Dubé na Hané, pak farářem ve Skelče ve Slezsku. Roku 1898 se stal kanovníkem v Olomouci a již roku 1900 dne 6. ledna byl vysvěcena na biskupa. Stal se arcibiskupem v Praze, kde působil 16 a půl roku. Povahy je vlídné, milé a v duchovní správě co kaplan a farář byl horlivý a svědomitý; jako arcibiskup působil tiše, ale svědomitě. Kéž ho Bůh posiluje!

Patron kostela zřizuje fundaci za svou zemřelou matku, paní hraběnkou Bertu ze Stolberg – Stolbergu,

kteřá zemřela tiše ve vile ve Vratislavi v Pruském Slezsku dne 4. července 1916. Byla posledním potomkem slezské větve hrabat Falkenhaynů, majitelka panství Kyjovic, které sňatkem přešlo do rodiny hrabat Stolbergů, příbuzných konvertity Leopolda Stolberga. Panství po ní zdědil mladší syn pan hrabě Bedřich Stolberg-Stolberg, kdežto starší syn převzal panství v Pruském Slezsku po otci. Zemřelá byla matkou čtené rodiny, paní zbožná a skromná.



Karel I. s manželkou Zitou Parmskou při korunovaci

Dne 21. listopadu zemřel Jeho Veličenstvo císař a král náš František Josef I. Údaje životopisné jsou v každé učebnici. Dočkal se vysokého věku 86 let, z nichž 68 let třímal žezlo vlády. Vlády se ujal v bouřlivém roce 1848 jako osmnáctiletý jinoch a zakusil ve svém dlouhém životě dost utrpení a bolu. Byl ovšem Němec rodem i smýšlením, ale nepřitelem našeho národa nebyl. Vláda jeho byla celkem mírná.

Trůn v tak rozbouřené době nemohl zůstat dlouho osiřelým, a proto se vlády hned ujal arcivévoda Karel, prvorozený syn zemřelého arcivévodoty Otty z Este a jeho manželky Josefy, princezny saské, sestry saského krále Bedřicha I. Nový panovník přijal jméno Karel I. Kéž aby se naplnila slova z jeho manifestu k národům rakouským ze dne 21. listopadu: „Chci činití vše, aby hrůzy války byly zažehnány co nejdříve.“ Narodil se

17. srpna 1887 na zámku v Persenbeugu. Studoval také v Praze roku 1908. Dne 21. října 1911 byl oddán na zámku Schwarza am Steinfeld s princeznou Zitou z Bourbonu – Parmy, narozenou 8. května 1892 ve ville Pianore v Itálii.

Z těškovických občanů padli v roce 1916 Alois Schubert a František Lindovský.

Celý rok 1917 minul v bojích, hladu a strádání. Jsme blokováni, nepřítel nás chce donutit ke kapitulaci hladem, když nemůže zbraněmi. Německé ponorky i naše potopily sice řady nepřátelských lodí, ale úlevy se nám nedostalo. Nebe zůstalo letos zavřené. Rok suchý, že takového ani staří rolníci nepamatují. A my tolik potřebujeme živobytí! Není obilnin, není píce. A což teprve zjara příštího roku až se sporé zásoby stráví! Na našich horách jest sucho katastrofální. Dobytek již velmi ztenčen, mouky nebude. Zboží strašně stouplo v ceně. Lichváři mají hody, lidé však hořekují, že budou brzy chodit nazí.

Proti nám stojí skoro celý svět. Amerika vypověděla 3. dubna 1917 Německu válku, posílá vojsko do Evropy. Nový nepřítel je velmi nebezpečný.

Počátkem března propukly v Petrohradě a jinde revoluční nepokoje. Car byl zajat a donucen podepsat abdikací listinu za sebe a následníka. Duma se chopila vlády. Dne 7. listopadu vypukla Velké říjnová socialistická revoluce – vojenský převrat, podle datace starého ruského kalendáře 25. října, provedený ruskými gardami v Petrohradě pod vedením vojenského revolučního výboru při petrohradském sovětu, jemuž předsedal L. D. Trockij.

V Rakousku byl svolán konečně parlament. Válkou byla zastavena spolková činnost, byly zrušeny porotní soudy, ztížena tisková cenzura. Noviny vycházely „vybíleny“. Nesmělo se psát o nedostatku potravin, byly zakazovány závadné písně. Četní poslanci byli jako podezřelí z velezrady pozatýkáni a uvězněni.



Zvony na odlití děl

30. května podali Čechové a Jihoslované státoprávní prohlášení. Čechové oznámili, že se budou domáhati sloučení věcí československých v demokratický stát. Dne 2. června vydal císař Karel rozsáhlou amnestii. Z českých poslanců byl mimo jiných amnestován Dr. Kramář.

Dne 2. února došlo na farní úřady vyzvání, aby odvedly všechno nářadí kostelní z cínu, mosazi, mědi. Co zvonů za pláče lidu bylo již sebráno, nyní mají být i svícny, konvičky, tácky a jiné odevzdány. Svíčkami se má šetřit co nejvíc, oleje není beztoho a petrolej se potřebuje pro automobily a ponorky na benzín.

V červnu vyzvalo hejtmánství farní úřady, aby nabádalo lid k darování bramborů pro válečné kuchyně. Jen kdyby jich bylo! Je to jako s vlnou. Má se odevzdávat. Jak mnoho jest jí a v kterých rukou? Farní úřady mají spolupůsobit při sbírání pecek z ovoce. Z pecek olej! Tak jsme daleko!

V říjnu zemřela chalupnice Františka Krazlová na skvrnitý tyfus v nemocnici v Bílovci. Byla převezena a dle pokynů okresního hejtmánství zde pochována. Dosud jsme byli u nás nakažlivých nemocí uchráněni.

V roce 1917 se narodilo 20 dětí; bylo oddáno 11 párů a zemřelo 26 obyvatel.

Všemi proklínaná válka trvá dále i v roce 1918. Na ruské frontě byl vynucen mír Brest Litevský. Uzavřela jej vláda bolševická s Německem. Bolševici ničí Rusko. Dne 16. června je zastřelen bolševik i car Mikuláš II.

Rakousko se mělo dříve vyrovnati s Čechy. Ze zajatců slovanských, hlavně českých, utvořily se v Rusku i v Itálii legie, které bojovaly hrdinně na francouzské a italské frontě i v Rusku proti bolševikům. V Paříži byla utvořena česká vláda a Čechové uznáni

čtyřdohodou za samostatnou válčící moc. Dne 6. ledna se sešel v Praze národní sněm a vydal prohlášení pro samostatnost českého národa. Dne 13. dubna 1918 na schůzi zástupců českého národa byla přečtena národní přísaha, že chceme býti národem svobodným a osudy své že si chceme spravovati sami. Dne 17. října byl vydán císařský manifest, kterým bylo oznámeno přetvoření Rakouska ve stát spolkový. Češi řekli: „Je pozdě!“

27. října 1918 podalo Rakousko žádost o příměří. Pro Rakousko bylo pozdě. Jakmile rakouská vláda prohlásila, že přijímá všechny podmínky prezidenta USA Wilsona, československý stát se stal skutkem.



Bolševici vyvraždili celou rodinu ruského cara Mikuláše II.



V Praze se ihned ustavil Národní výbor, který vydal 28. října prohlášení: „*Lide československý! Tvůj odvčký sen se stal skutkem. Stát československý vstoupil dnešního dne v řadu samostatných kulturních států světa...*“ Dne 28. Října 1918 počíná samostatný československý stát.

Císař Karel I. se zřekl trůnu. Dne 11. listopadu vydal prohlášení: „*Od svého nástupu na trůn snažil jsem se neustále vyvésti své národy z hrůz války, na jejíž vypuknutí nemám žádné viny...*“

Vůli měl císař Karel dobrou, ale chyběla mu zkušenost a ráznost. Po abdikaci opustil císař Karel Vídeň a dlel na zámku v Eckartsau. Tak se za ním 12. listopadu dostavila deputace uherské šlechty se žádostí, aby se císař zřekl uherského trůnu. Stalo se téhož dne a 16. listopadu byla vyhlášena Uherská republika.



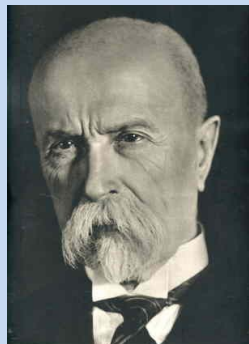
**První Československá republika**

Rakousko se tedy rozpadlo na státy: Republika Československá (Čechy, Morava, Slezsko a Slovensko), Republika Uherská, Stát Jihoslovenský (Chorvaté, Srbové, Slovinci). Republika Německé Rakousko (většina přeje si spojení s říší německou).

Dne 14. listopadu se sešlo Národní shromáždění. Dne 3. listopadu byla v Těškovících zpívána mše svatá a po ní Te Deum na poděkování Pánu Bohu, že český národ dosáhl samostatnosti. Když po mši sv. se ozvala hymna „Kde domov můj“, měli mnozí slzy v očích. Nadšení a radost zachvátila všechny!

Rok 1918 byl zlý. Bída na frontách, bída v zázemí. Vojáci vypravovali, když přijeli na dovolenou, že sotva unesou výzbroj a doma chodili lidé bledí a slabí. Nebylo píce. Dobytek padal hlady a nemocemi. Zdejší lidé krmili i větve ze stromů a vším možným. Zle bylo o všechno. Farář žádal mouku na hostie, ale zásobovací úřad v Bílovci nepřidělil ničeho. Ceny šatstva dostoupily závratné výše. Děly se látky z kopřiv, potom i z papíru. Taková košile se ovšem nedala vyprat a hospodyně učinily smutné zkušenosti, že jim zbylo z košil trochu břečky papírové.

Nebylo co dáti do úst, ani na sebe. Byly sice kávenky a tabačky, ale místo kávy pila se náhražka, nebo si lidé pražili zrní a muži si chodili pro tabák do lesa. I vlada míchala do tabáku chmelové a bukové listí.



**T. G. Masaryk**

14. listopadu 1918 navrhl Dr. Kramář za prezidenta republiky Dr. Tomáše G. Masaryka, který horlivě působil a o naši samostatnost velkých zásluh si získal. Pracoval v Rusku, v Americe, ve Francii, Itálii a Anglii. Pomáhali mu Dr. Beneš, dr. Štefánik. Nový prezident měl přijet do Prahy 19. prosince. Praporů českých nebylo možné sehnat, protože nebylo na ně látek. A vyvést rakouské?

Světový obzor i v roce 1919 dosud zůstal zachmuřen. O míru se sice vyjednává, ale leckde hřmí dosud děla. Na naši republiku chystají se dobří sousedé a Poláci se mračí, že jim nechceme postoupit Těšínsko s uhelnými doly a výbornou pro nás železnicí. Světem šíří se vlna socialismu. Trůny většinou pokáceny, vlády zmocnil se lid. Dne 15. června se konaly obecní volby. Sociální demokraté získali 29 %, agrárníci 21 %, čeští socialisté 16 %, lidovci 10 %, národní demokraté 8 %. Dr.

Kramář (národní demokrat) byl odstraněn, na jeho místo přišel sociální demokrat Vlastimil Tusar.

V Těškovících způsobily volby do obcí mnoho rozruchu. Byly podány protesty a teprve při třetí volbě dostala obec starostu – stal se jím František Řeháček, mlynář. Dne 27. října vzpomněli jsme na padlé vojiny. Večer 26. října jim bylo zvoněno, ráno bylo requiem. Dne 28. října byl národní svátek.

Rok 1919 byl dosti úrodný, ale s výživou to bylo přece všelijaké. I zde přihlašovali se lidé o půdu. Přihlásilo se jich tolik, že se na všechny nedostane, leč by část mladých lesů byla pokácena.

Nové jesličky v kostele působily radost o Vánocích dospělým a zvláště dětem, které u nich vykonávaly pobožnosti.

Za světové války bylo ze zdejších farností povoláno k vojsku přes 160 občanů. Padlo, nebo zemřelo zraněním a nemocemi 18, invalidé byli 4, zajatých v Rusku bylo přes 20, v Itálii přes 10, postrádaných 5, všichni nejspíš zemřeli.

Mnozí se domnívali, že naše republika jest mazlíčkem dohody, středem Evropy, nyní si protírají oči a nahlízejí, že doby romantismu dávno minuly. Dne 18. dubna 1920 byly volby do Národního shromáždění, dne 25. dubna do senátu. Sociální demokraté svoje pozice udrželi, spíše posílili. Ve zdejší farnosti: lidová strana 272 hlasů, sociální demokraté 111 hlasů.

Co se počasí týká, byl rok 1920 dosti deštivý. I když jaro přišlo brzy, deště zdržely žně. V okolí Bílovce bylo strašné krupobití, jakého lidé nepamatují, bylo vytlučeno přes 20.000 okenních tabulí, poškozeny střechy, zranění byli lidé i dobytek. Stalo se to v červenci. Těškovice byly ušetřeny. Úroda na našich horách byla pěkná, pouze žito bylo řídké.

Slezské pouti se účastnilo 28 poutníků. Líbilo se jim na sv. Hostýně i na Velehradě. Legionáři se vrací z Ruska do Těškovice. Vrátili se Alois Bzonek a Josef Francek. Dva ještě čekáme.

(Zde v roce 1920 končí záznamy dp. Antonína Ryšavého z Pamětní knihy farnosti Těškovice od roku 1910.)

## DALŠÍ ZÁZNAMY V PAMĚTNÍ KNIZE FARNOSTI TĚŠKOVICE

V roce 1922 byl opraven farní kostel i fara. Místní trojtřídní škola má 150 dítek ve dvou učírnách, proto mají dvě třídy vyučování polodenní. Správcem školy je Ludvík Rozsypal, rodák ze Zbyslavic, dobrý učitel, ale smýšlení pokrokového, proto je poměr mezi školou a farou napjatý, ke škodě obou a celé osady. Učitelkou literární je Helena Andreasová, rodem z Klimkovic, pokrokového smýšlení, ale veřejně nevystupuje. Obě učitelské síly jsou členy Sokola. Od 1. listopadu 1922 je ustanoven pro zdejší školu třetí učitel Maxmilián Tomečka, rodák z Příbora, přesvědčení katolického, člen Orla, bývalý předseda

katolického studentského Spolku sociálního studentského sdružení.

Život politický je i zde cílý. O tom svědčí velký počet stran. Jako v celém světě, tak i zde bojují proti sobě dva tábory: tábor křesťanský a tábor protikřesťanský - prapor Kristův a prapor ďáblův. Strany, které v otázkách národních, hospodářských a politických mají stejný cíl, stojí v ohledu náboženském proti sobě jako oheň a voda.

V roce 1923 byla položena v lodi chrámové dřevěná podlaha, až dosud kamenná dlažba byla hodně špatná. Opraven byl dřevěný misijní kříž před kostelem a očištěny obrazy křížové cesty. Na farskou zahradu bylo vysazeno osm ovocných stromků. Kvůli stálému nedostatku vody byla

zřízena v rohu fary betonová nádrž na vodu na polévání zahrady. O prázdninách byla zdejší škola nákladem 30 000 Kč uvnitř i vně důkladně opravena a pokryta nově eternitem.

Roku 1924 byl postaven kolem farské zahrady nový plot s betonovými sloupky. V roce 1925 byl kostel uvnitř vymalován. Uvnitř byl kostel obestěn (stěny pokryty deskami), aby stojící věřící a sedící u zdí byli chráněni před vlhkem ze zdí. Byly natřeny všechny okenní rámy v kostele.

V roce 1926 byl v kostele důkladně opraven hlavní oltář. Stále více se šíří i ve zdejší farnosti náboženská lhostejnost. Mužská mládež stojí mezi službami Božími kolem kostela a píše a řeže po stěnách a dveřích. Bylo na to upozorněno z kazatelny i obecním úřadem.

V roce 1927 byl kolem kostela a školy postaven místo starého dřevěného tyčového plotu nový drátěný plot. Nákladem obce byla opravena střecha fary. Nákladem faráře byl opraven plot kolem farské zahrady a kůlna na dříví.

Zákonem ze dne 25. února 1926 byl upraven plat duchovenstva církví státem uznaným na 9000 korun ročně a přiznáno nejvýše deset trienálek po 972 Kč za rok, ale ani do konce roku 1927 nevyšla prováděcí nařízení k příslušnému zákonu. Takže farář v Těškovicích nedostává od 1. ledna 1926 žádného platu ani od obce ani od státu. Kromě místních příjmů ze školy dostává farář jen trienální přídávky od státu a po odečtení daně, kolku, nemocničního pojištění musí vystačit s obnosem 399,85 Kč ročně. Není divu, že kupuje živobytí na dluh a shromažďuje „cenné papíry“ - účty za knihy a časopisy.



Pohled na náves



Ve škole byly děti, hlavně ve třetí třídě, svedeny protikatolickým výkladem dějin českého národa zvláště doby husitské a protireformační. Dávají knězi v hodinách náboženství drzým způsobem provokační otázky a najevo, že mu nevěří a ztrpčují mu všemožně život. Hodiny náboženství se ve škole stávají pro kněze mučednictvím. Vždyť zákon dává rodičům možnost dítky z vyučování odhlásit, dítky o tom – žel Bohu – vědí, a hned řeknou knězi: „*Já nebudu chodit do náboženství.*“

S úpadkem náboženského ducha u školní mládeže jde ruku v ruce její mravní úpadek. Školní mládež zdivočuje ve svém chování v kostele i na ulici. Ve třídách jsou zřízeny čítárny, kde jsou vyvěšovány dětské časopisy, které si děti mohou ve volném čase číst. Jsou ovšem vyvěšovány časopisy nábožensky lhostejné, ne-li vysloveně nepřátelské. Učitelé náboženství se podařilo prorazit k vyvěšení aspoň dětského křesťanského časopisu.



**Kostel před opravou v roce 1974**

Náboženská vlažnost jako zhoubná vlna zachvacuje celý svět a zvláště naši svobodnou republiku. Křesťanský pozdrav „Pochválen buď Pán Ježíš Kristus“ mizí. Mizí též modlitba Anděl Páně při zvonění klekání. Vzдор námaze farářově zahánzdily se ve farnosti svatby s taneční zábavou v sobotu a vůbec taneční zábavy v noci ze soboty na neděli, čímž potom návštěva nedělních bohoslužeb velmi trpí.

Staly se pokusy zavést odpolední svatby beze mše sv. Prý taková svatba tolik nestojí. Pro faráře nastaly trpké chvíle. Věděl, že nepovolí-li, poštvě proti sobě ty, kteří žádali odpolední oddavky s plnou parádou. A skutečně si je na sebe poštvál. Po mnohých vnitřních bojích farář sám se sebou a po poradě s rozvážnými občany a s okolními kněžskými rozhodl, že oddavky odpoledne sice vykoná, ale bez vyzvánění, bez svátostného požehnání a bez hry na varhany. Takto vykonány byly jen dvojí oddavky. Snoubencům, zvláště nevěstám, se nijak nelíbily. Takže zůstalo při starém krásném způsobu oddavek se mší sv. dopoledne – ovšem bohužel v sobotu. Proti tomu marně farář bojoval. Prý dělníci z Ostravy a z Vítkovic by svatbou v jiný den ztratili dvě směny a prý jinde jsou též svatby v sobotu.

Hospodářské poměry farářovy v roce 1928 jsou v tomto roce stejné, lze-li, ještě horší než v roce 1927. Dluhů přibývá, šatstvo se pomalu, ale jistě rozpadá. Náboženské poměry ve škole se zhoršují – nepřátelský poměr mezi učitelé a knězem se přišťuje.

V roce 1929, v červenci, se nechala opravit střecha a vížka kostela. Hlavně dívky a ženy uspořádaly sbírku a za obnos 1200 Kč zakoupily pro kostel sochu sv. Terezie od Ježíše. Byla umístěna na stěně vedle oltáře P. Marie Lurdské. Kolem hřbitova byl pořízen tyčkový plot s betonovými sloupky.

V červenci 1929 panovalo veliké sucho. Proto v neděli 21. července byla konána prosebná pobožnost za déšť a též následující všední dny byly konány v kostele modlitby na tento úmysl. Ve čtvrtek 25. července byla obec postižena zhoubným krupobitím. A tu padaly poznámky: „*To je výsledek té pobožnosti.*“ „*Klerusi modlili se za déšť a dostali kroupy.*“ „*V Těškovících se modlili a potlouklo jim, v Bítově a v Tisku jsou nevěrci a ty kroupy minuly.*“

Poznámky tyto svědčí o tom, jaký náboženský duch panuje u některých farníků. Velká většina farníků však odevzdala se do vůle Boží, nereptali, nenadávali, neproklínali.

V roce 1930 byla provedena elektrizace obce Těškovice. Poprvé svítilo elektrické světlo v obci 15. října 1930. Při elektrizaci obce bylo zavedeno také elektrické osvětlení v kostele. Jelikož instalací elektrického vedení byla omítka a malba v kostele značně poškozena, byl kostel v roce 1930 na podzim znovu vymalován. Na průčelním oblouku byla namalována postava žehnajícího Krista a dvou andělů. Rovněž byl kostel důkladně opraven zvenku. Znovu byly pozlaceny monstrance, 2 ciboria a 1 kalich. Elektrické osvětlení bylo zavedeno také ve farní budově, která byla také opravena.

Výměrou zemského úřadu v Brně s platností od 1. března 1927 již není těškovický farář farářem obecním, ale státním. S beder obce byla sňata veliká obtíž.

Farářovi se ulehčilo. Již nebude odkázán na milost obce. Výlohy za vedení matrik však musí obec platit dále, protože se k tomu v zakládací listině zavázala.

V roce 1931 byl v kostele zřízen nový gotický oltář sv. Josefa ve slohu hlavního oltáře. Tak dostal kostel nového krásného vzhledu. Věřící měli velikou radost a dle nejlepších možností na pořízení přispěli. Tak například obecní chudobná Terezie Najvirťová darovala opravdu „vdovin haléř“ 5 Kč.



**Oltář těškovského kostela**

Při dětské pouti v Hrabyni stala se nemilá událost. Někteří zdejší chlapci trhali v nestřeženém okamžiku v hostinské zahradě v Hrabyni nezralé ovoce. Je to smutný rys v povaze těškovské mládeže školní a hlavně mládeže vyšlé ze školy: lození po cizích zahradách a krádež cizího ovoce.

Na farní budově nestala se v roce 1931 žádná pamětihodná změna. Též v životě místního faráře nestalo se v tomto roce nic důležitého.

V roce 1932 v kostele přibyl velký kříž u hlavního oltáře. Byly provedeny nutné změny na faře.

V roce 1933 byly zakoupeny nové červené koberce pro hlavní oltář i pro oltář P. Marie. Vrtáním byla prohloubena farní a školní studně. Dne 23. července byla oslava 25letého kněžského jubilea faráře Josefa Hlaváče. V sobotu 22. července uspořádali farníci dostaveníčko u fary s lampiony. Zástupci úřadů a spolků pronesli blahopřejné projevy, za které pan farář dojatě děkoval. Před kostelem byla postavena slavobrána, v níž zářila z elektrických žárovek sestavená číslice 25. V neděli 23. 7. byly slavné služby Boží za účasti celé farnosti i věřících z okolí. Slavnostním službám Božím byla přítomna celá rodina pana patrona těškovského kostela pana hraběte Bedřicha Stolberga z Kyjovic, který velmi vzácným způsobem pohostil hosty oslavencovy. Byla to velmi pěkná slavnost. Před 12 lety byla skoro celá farnost proti tomuto faráři – při jeho instalaci byl skoro prázdný kostel – a nyní taková oslava.

Probíhaly nedělní práce o žních. Ačkoli počasí bylo velmi příznivé a farář prosil, aby se bez potřeby v neděli na poli nepracovalo, přece někteří farníci svázeli.

V roce 1934 školní děvčata vycházející ze školy pořídila závěs na kazatelnu. Na farní zahradě bylo vysazeno 6 stromků. Ve škole se před vyučováním nemodlí. Vede se boj, třebaš potichu, proti katolickému pozdravu. V 1. třídě řekla vyučující dětem: „Pana faráře pozdravujte po křesťansku, ostatní lidi Dobrý den.“

V roce 1935 bylo jednáno zelené antipendium pro hlavní oltář s nápisem: „Já jsem chléb živý“. Darovala jej a vyšivala Josefa Francková, prodavačka potravin v družstvu. Katolické ženy a dívky daly opravit bílou adorační korouhev. Dvě staré červené korouhve byly také opraveny a zjednány dvě nové červené korouhve s obrazy sv. Václava a sv. Ludmily. Byl opraven vnitřek sakristie, síňka a schody na pavlač. Nákladem obce byla opravena fara zvenčí a síňka vzaду.

Velmi krásný průvod proběhl s misijním křížem v neděli 12. května. Začátek průvodu – šlo se ve čtyřstupu – byl u domu č.100 (pekař Rafael Lindovský) a konec průvodu byl ještě u kostela. Bylo velmi mnoho cizích lidí. Závěrečné kázání bylo venku na schůdcích u sakristie.

Začátkem školního roku 1936/37 byla povolena při první třídě na 3 roky pobočka – vyučuje se tudíž ve 4 třídách, místnosti jsou jen tři. Vyučuje se v duchu pokrokařském zakrytě protikatolickém. Kněz musí opatrně proti tomuto duchu pracovat.



Hasičský sbor při svěcení motorové stříkačky v roce 1936

V neděli 16. srpna 1936 byla za veliké účasti věřících slavnost svěcení a odhalení nové motorové stříkačky místního hasičského sboru.

Darem k jmeninám faráře v roce 1937 zjednali školáci koberec pro oltář sv. Josefa. Dne 22. března utrhla vichřice kus plechové krytiny na věži. Nákladem obce byla střecha opravena a prohnílé dřevěné součástky věže nahrazeny novými. Z vesnice odchází jediná židovská rodina.

V roce 1938 byl kostel opraven, stará omítka otlučena a dána nová „brisolitová“ omítka. Shnilá okna byla nahrazena novými. Všechny dřevěné předměty v kostele: lavice, dveře, okna, pavlač, varhany byly natřeny, resp. nalakovány. Byly dány nové dveře k sakristii k předsínce, k pavlači, provedly se

stopařské práce v kostele na pavlači a pod pavlačem. Kostel byl uvnitř vymalován, byly opraveny schody u kostela a kříže před kostelem. Kolem kostela bylo provedeno dláždění a položeny okapové žlábkы. Byla opravena střecha a dešťové ryny. Prostor kolem kostela byl také upraven. Kostelní věž čerstvě natřena. Farní budova zvenku i uvnitř se důkladně opravila.

Dne 23. září 1938 o půl 11 v noci byla vyhlášena v celé Československé republice všeobecná mobilizace mužů do 40 roků. V sobotu 24. září dopoledne odjíždělo z vesnice asi 30 mužů. Vojenskou službu nastoupil řídící školy Alois Myška. Mobilizace probíhala za srdcervoucích scén žen a dětí při loučení. V neděli 25. září proběhl odvod koní (jeden) a v pondělí 26. září další odvod koní (6) a povozů (3). Nikdo nechce koně dáti.





Edvard Beneš

Z obcí na Opavsku přicházejí do vesnice uprchlíci. Na faře jsou příbuzní faráři ze Suchých Lazců na Opavsku a Smolkova. Ve čtvrtek 29. září 1938 je konána konference čtyř velmocí v Mnichově (Německo, Itálie, Anglie a Francie). Velmoci diktují republice Československé odstoupení německých území republiky, Dr. Edvard Beneš se vzdal úřadu.

Vojáci československé armády, mobilizováni dne 24. září, vojíni i záložníci se vrací postupně domů. V obci zavládnul pochopitelný rozruch. Na okolních loukách se objevilo stádo dobytka, prý asi 2000 kusů z Hlučínska. Komu asi patřilo? Lidé z Těškovic i z okolních vesnic chodili dojití krávy. Obyvatelé mají strach, že se budou muset stěhovat, že obec

bude evakuována.

V neděli 9. října procházelo a projíždělo Těškovicemi pěší i motorizované říšskoněmecké vojsko, a sice od Kyjovic k Bítovu a dále do Bílovice. Obyvatelé Těškovic mlčky, nehybně přihlíželi. Dne 10. října 1938 bylo připojeno Bílovecko, Opavsko, Novojičínsko (tak zvané „páté pásmo“) k německé říši. V tom byly zahrnuty i Těškovice. Panuje zde politické vzrušení, ale zachován důstojný klid.

Po připojení Těškovic k Německé říši odešly všechny tři učitelské síly do Československé republiky. Po Dušičkách byli ustanoveni noví učitelé jako zatímní. Učí se více německy než česky. V Bílovci zrušena škola měšťanská, zdejší žáci, kteří ji navštěvovali, se vrátili do obecní školy.

V následujících dnech byly konány domovní prohlídky, hledány zbraně a obrazy pana prezidenta E. Beneše a T.G. Masaryka. I na faře byla vykonána dvěma vojáky důkladná prohlídka.

Odstraňovaly se české nápisy a nahrazovaly se německými. Zavádělo se německé úřadování, vyvěšovaly se německé vyhlášky. Starosta Josef Bzonek byl ponechán v úřadě, obecní zastupitelstvo bylo rozpuštěno a nahrazeno obecní radou.

Pošta od 7. do 21. října nechodí. Žijeme bez novin, bez spojení se světem.

Připojením Těškovic k říši německé se pro rok 1938 v hospodářském životě v obci podstatně nic nezměnilo, ale spolkový život úplně přestal. Spolky byly rozpuštěny, jmění zabaveno. Ostrava i Vítkovice zůstaly v republice Československé. Zdejší dělníci ve Vítkovicích pracují v Ostravě a Vítkovicích. Mají propustky.

Dne 20. listopadu byla uzavřena mezi Československou republikou a Německem dohoda o státním občanství a o právu optování (opční právo). Z Těškovic se vystěhovaly do Moravské Ostravy a okolí 4 rodiny, do Těškovic se přistěhovala z polského území obsazeného Německem jediná rodina.

Dne 10. prosince 1938 byly provedeny doplňovací volby do říšského sněmu. V Těškovicích měly klidný průběh. Výsledek však zůstal neznámý.

V roce 1939 byly v kostele i na faře provedeny drobné úpravy. Na podzim za trvalých dešťů pronikla do sklepa fary voda, poprvé od postavení fary. Voda vystoupila asi na 40 cm vysoko, ale asi za hodinu se opět ztratila.

Ve škole byly zavedeny německé tiskopisy třídních knih. Vyučuje se česky s hodinami němčiny. Od 1. ledna 1939 se zavedly povinné civilní sňatky u „Standesamtů“ ve Slatině. Od 1. května byly zavedeny občanské matriky rodní a úmrtí. Zavedly se také nové modlitební knížky a zpěvníky „Boží cesta“, zvláštní vydání bylo pro Sudety.

Dne 15. března 1939 přestává existovat Československá republika. Je vytvořen Protektorát Čechy a Morava. Slovensko se stalo samostatným státem. Podkarpatskou Rus zabralo Maďarsko. V září 1939 vypukla válka mezi Německou říší a Polskem. Polsko bylo přemoženo a rozděleno mezi Německou říši a Rusko. Území kolem Varšavy, tak zvaná „gubernie“, byla pod německým dohledem. Po pádu Varšavy od 4. 10. do 10. 10. každý den od 12-13 hodin bylo vyzváněno. Zavedly se lístky na potraviny, oděv, obuv, prádlo.

Zde končí záznamy v pamětní knize Těškovic místního faráře P. Josefa Hlaváče.



Titulek v novinách o vzniku Protektorátu

## DODATEČNÝ ZÁZNAM

### ZAZNAMENAL ADMINISTRÁTOR PHDR. P. ALOIS SVOBODA

Až do úmrtí důstojného pána P. Josefa Hlaváče nebylo do této kroniky zapsáno. Důstojný pan farář Josef Hlaváč zemřel 24. července 1950 a pohřeb byl za velké účasti kněží a věřících dne 27. července 1950 na zdejší hřbitově, kde si vystavěl svoji hrobku s žulovým křížem. Pohřeb se konal po pohřební mši sv. za účasti 52 kněží, milosrdných sester z Bílovce, domácích věřících a všech jeho okolních známých. Z vděčnosti, že v mládí svém byl kooperátorem v Bílovci, přijeli autobusem někteří jeho známí z tohoto města. Pohřbíval ho děkan z Hradce, kázal zdejší rodák P. Antonín Juchelka a dp. farář P. Vojtěch Bílek z Pusté Polomi.

Pan farář mnoho vytrpěl ve zdejší farnosti od nepřátel, kteří mu neodpustili, že se proti jejich vůli stal farářem v Těškovících. Byl to kněz skromný, laskavý, dovedl odpustit, trpělivý, vzor dobroty a lásky k bližnímu, podle srdce Krista Pána. Svou tichostí a dobrotou mírnil popudlivé a nevráživé povahy nespokojenců, kteří jsou v nepatrné menšině mu ztrpčovali život. Mnoho vytrpěl od německých okupačních úřadů, protože sám se považoval za dobrého Čecha. Pečlivě se staral o výzdobu chrámu a opravu kostela a fary, nakupoval kostelní ornáty a jiná roucha, takže zdejší kostel byl všim dobře zaopatřen. Vždy na mysl měl nesmrtelné duše svých farníků.

V posledním roce 1950 začal churavěti těžce na srdce. Týden před smrtí těžce onemocněl a byl převezen do nemocnice v Opavě. Léčení už nepomohlo. Umírajícího převezli domů a 24. července ráno mezi 7-8 hodinou zemřel. K loži umírajícího spěchala celá farnost, zvláště kdož mu ztrpčovali život, ho odprošovali. Celý následující měsíc po jeho pohřbu o administrativu osiřelé farnosti pečoval z Bílovce dp. P. Vlček.

Od 1. září 1950 spravoval farnost dp. P. Otakar Tomáš, rodák z Rychvaldu ve Slezsku z vratislavské diecéze, který byl vysvěcen v Olomouci pro tuto diecézi. Působil zde do 31. července 1955, kdy byl přeřazen do Linhartovy Lhoty u Krnova. Z fary se nechtěl vystěhovat a konečně po dlouhých průtazích odešel v září 1955 z farnosti.

Administrátorem byl ustanoven od 1. listopadu 1955 P. Dr. Pl. Alois Svoboda. Narodil se v Radvanicích 21. 10. 1909, v Olomouci studoval bohosloví v letech 1930-1935. 5. července 1935 byl vysvěcen na kněze, působil jako katecheta a profesor na školách. Ve farnosti působil za velmi neutěšených poměrů do 30. listopadu 1959, kdy odešel za administrátora do Studénky a Butovic. Farnost po jeho odchodu byla přidělena k farnosti slatinské.

**Zapsal PhDr. P. Alois Svoboda, administrátor**

Záznamy v pamětní knize farnosti Těškovice vedl od roku 1902 do roku 1910 těškovický exposita a od roku 1910 první těškovský farář P. Antonín Ryšavý. Krátce pak v roce 1920 a 1921 záznamy provedl administrátor P. Emanuel Spisar. Po něm od roku 1921 až do roku 1939 druhý těškovský farář P. Josef Hlaváč. Po dlouhé odmlce provedl poslední záznam v roce 1955 administrátor PhDr. P. Alois Svoboda.

## PRVNÍ TĚŠKOVSKÝ FARÁŘ

Prvním těškovským farářem byl dp. P. Antonín Ryšavý. Narodil se v roce 1868 v Krnově v hnojické farnosti na severní Moravě. Gymnázium studoval v Olomouci. Roku 1888 vstoupil do semináře. Pro celkovou fyzickou slabost musel studia bohosloví přerušit a pro churavost byl na kněze vysvěcen až v roce 1893. Kaplanoval na různých místech - v Kvasicích, v Kněždubě, v Přerově, krátký čas také v Oseku u Přerova. Protože byl vždy chatrného zdraví, zastával také místa klášterního spirituála – byl spirituálem u sester III. Řádu sv. Františka v Moravské Třebové i u uršulinek v Olomouci. I tato práce byla pro něj obtížnou a zdraví škodlivou. Dostal se tedy i za zámeckého kaplana šlechtické rodiny v Příuhonicích u Prahy. Pak byl opět přijat do duchovní správy a jako kaplan z Oseku dne 23. února 1907 se přistěhoval jako druhý exposita do Těšovic, kde byl 22. května 1910 slavnostně instalován jako první farář těškovský.



Za 12 let působení v Těškovicích, i přes své chabé zdraví, vykonal značný kus práce. Působil velmi horlivě. Založil k povznesení náboženského ducha Bratrstvo Božského srdce Páně, zavedl pobožnost Klanění se Nejsvětější svátosti oltářní a zřídil Mariánskou družinu paní a dívek. Všechny tyto náboženské spolky horlivě vedl po celý čas svého působení.

Pan farář těškovský prodělal se svými farníky hroznou světovou válku a po ní památný dějinný převrat - osamostatnění českého národa. Není vojína v Těškovicích, který byl na vojně a nedostal od dp. faráře několik lístků potěšitelných od svého dobrého pastýře. Doma těšil rodiče, vymáhal jim podpory, vyšetřoval písemně, kde jejich synové se nacházejí, zda padli, zda jsou v zajetí či v které nemocnici leží. Jeho byt se stal poradní kancelář a dostaveníčkem všech postižených a potřebných. Kolik dobrého zadarmo pan farář farníkům prokázal, to ví jedině Bůh.

Nejen o kostel a duchovní blaho farníků pečoval pan farář, nýbrž horlivě působil také i navenek. Stál v čele katolických spolků v Těškovicích. Spolkový život tu byl velmi čilý. Katolická omladina - to byl jeho ideál! Tomu věnoval svůj život. Silná Lidová jednota, politická organizace všech katolíků, byla po celý čas jeho pobytu v Těškovicích od svého vzniku až do odchodu životním ideálem. Usilovná práce spolková byla konána s potěšitelným výsledkem. Volební zápas do obcí i do Národního shromáždění skončil vítězstvím katolické strany v Těškovicích. Což divu, že tato všestranná práce podkopávala zdraví dp. faráře tou měrou, že pociťoval slabost tělesnou čím dál více? Hledal rady u lékařů. Lékaři radili dp. faráři klid a odpočinek. Klidu a odpočinku si však pan farář neuměl dopřát. Nezbyvalo mu nic jiného, než spráteliti se s myšlenkou jít do penze. Z jara zažádal do penze a 4. srpna slezská zemská vláda oprávnila mu výnosem 24. srpna 1920, že převzat jest na trvalý odpočinek.

Je slušné také poznamenati, že asi rok před odchodem do penze pohřbil v Těškovicích dp. farář dobrou matičku dne 3. července 1919, která byla oblíbená u všech farníků.

V srpnu 1920 začal s přípravou na stěhování. Dp. farář si našel byt u svého příbuzného v Července na Moravě. Stěhovat se tak daleko nebyla maličkost. Přípravy byly dokonány a počátkem září byl již na odchodu, jenže z různých okolností zdržel se odchod jeho až do 15. září 1920. Toho dne ve středu po obědě odjížděl první farář z Těškovic za smutné účasti obce. Celá obec se smutně a s těžkým srdcem rozloučila se svým dobrým pastýřem. Také on se rozloučil se svými ovečkami, ale žije dál v srdcích vděčných farníků. Svou dobrotou a láskou k lidu vystavěl si v Těškovicích nehynoucí pomník, který ho navždy hlásat bude jako dobrého, jako horlivého, jako svatého faráře farnosti Těškovice.

## DRUHÝ FARÁŘ V TĚŠKOVICÍCH – P. JOSEF HLAVÁČ

Administrátorem uprázdněné fary v Těškovicích byl od 1. září 1920 jmenován pustopolomský kněz Emanuel Spisar. Přistěhoval se do Těškovic 17. září a faru převzal 8. září. Fara byla opravena a vymalována. Dp. administrátor si záhy získal oblibu u všech občanů bez rozdílu. V ustanoveném termínu požádal o faru. O těškovskou faru se také ucházel farář v Bedřichově Josef Hlaváč. Nastal spor, kdo bude na faru dosazen. Občané chtěli administrátora P. Emanuela Spisara. Patron fary zřejmě z osobních důvodů občanům nevyhověl a jmenoval P. Josefa Hlaváče, který mu byl údajně od mnohých doporučen. Občané vypravili deputace i se starostou obce za patronem fary i do konzistoře, vše však bylo nadarmo. Vyjednávali i s nově jmenovaným arcibiskupem Cyrilem Stojanem, který jim sdělil, že za žádnou cenu administrátor P. Em. Spisar faru nedostane. Konečně nespokojení občané přijali 15. ledna 1921 nově ustanoveného faráře P. Josefa Hlaváče, který byl 7. ledna 1921 investován na faru v Těškovicích s platností od 1. ledna 1921.

Nový pan farář Josef Hlaváč přijel 19. ledna 1921 z Hradce, aby úředně převzal faru v Těškovicích. Pan administrátor dp. Em. Spisar měl v Těškovicích poslední bohoslužby 22. ledna 1921 a ve středu 26. ledna 1921 odešel z Těškovic na nové působiště na Valašsko do Hutiska u Rožnova.

Farář Josef Hlaváč byl ustanovený od 1. ledna 1921 a přistěhoval se 1. února 1921. Narodil se 28. února 1882 v Suchých Lazcích v politickém okrese Opava. Studoval české gymnázium v Opavě a bohosloví v Olomouci. Na kněze byl vysvěcen 5. července 1908 a působil jako kaplan na různých místech, mezi jinými také tři roky v blízkých Bravanticích a pět let v Bílovci. Naposledy byl farářem v Bedřichově, v okrese a děkanátu Rýmařova na severní Moravě.

K obsazení fary je uvedeno, že dp. Em. Spisar se začal o obsazení fary v Těškovicích starat až po prezentaci faráře Josefa Hlaváče. Někteří občané se dali strhnout k pořádání schůzí a deputací, byly posílány anonymní dopisy hanlivého obsahu, lepeny v noci plakáty špinící nově ustanoveného faráře. Administrátor dokonce se spojil s místní stranou sociálně demokratickou, aby se s její pomocí přece stal v Těškovicích farářem, vše bylo marné.

Nový farář Josef Hlaváč měl zpočátku velmi obtížné postavení. Když přijel 19. ledna 1921 převzít fary, byl insultován dvěma ženami. Když byla jeho instalace provedena, byla zahájena agitace, aby nikdo nešel do kostela, proto byla na mši velmi slabá účast. Delší dobu dostával farář anonymní dopisy, kde byl nazýván „zlodějem“, byly také házeny hanebné plakáty do farské zahrady. Ale v červnu 1922 nastal již klid a lidé s trpkostí vzpomínali na to, co se stalo.

K tomu dění farář Josef Hlaváč do „Pamětní knihy“ zaznamenal, že vzpomenuuté události prozrazují povahu zdejšího lidu: *„Je to lid ze srdce dobrý, ale velmi lehce vznětlivý. Nevládne zde rozum, rozvaha, zde kraluje vrtkavé, nestálé srdce.“* Velezasloužilého bývalého pana faráře Antonína Ryšavého, dokud byl zde, na rukou nosili – sotva byl čtvrt roku pryč, zasypávali hanou obviňující jeho, že prý byl vinen, že pan administrátor nedostal fary. Platí zde zvlášť ve vysoké míře pořekadlo: *Sejde z očí, sejde z mysli.*

A v následujícím záznamu farář Josef Hlaváč doplňuje: *„Až do odchodu dp. faráře Antonína Ryšavého byly Těškovice pokládány v celém okolí za svatou obec. Bylo to zásluhou pana faráře, jenž nešetřil zdraví a neúměrně pracoval. Udržoval tak vznětlivý zdejší lid v ohni stálého nadšení náboženského. Po odchodu tohoto faráře se však ukázalo, že je to lid jako jinde s dobrými i špatnými vlastnostmi. A hlavní chybou jeho je přílišná vrtkavost a nestálost. Třeba jenom, aby kněz ochabl v horlivosti, aby přišel ohnivý nevěrecký odpadlický řečník a strhl by za sebou velkou část obyvatelstva. Ale vzdor tomu je náboženský život dosud velmi čilý. Povinnosti nedělní a velikonoční plní, až na nepatrné výjimky, všichni věřící. K církvi československé odpadli z celé osady jen čtyři mladíci, jeden z nich se opět vrátil do církve katolické. Za bezvěrce se přihlásil jeden mladík. Jinak zdejší lid, zvláště mužové, poměrně málo čtou. Zato je značně rozšířeno používání líhových nápojů. I do piva a černé kávy si přilévají rumu, do čaje dávají aspoň tolik rumu, kolik vody. Notorických pijáků však zde není, mimo tři nebo čtyři...“*